



REPUBLIKA SLOVENIJA
FISKALNI SVET

Mesečna informacija

Junij 2022

Ključni poudarki¹

- Primanjkljaj državnega proračun je po začasnih podatkih v prvih petih mesecih 2022 znašal -22 mio EUR, brez neposrednega učinka COVID ukrepov pa bi imel državni proračun presežek v višini 309 mio EUR.
- Prihodki so bili v prvih petih mesecih 2022 medletno višji za 17,3 %, brez upoštevanja neposrednega učinka COVID ukrepov pa so bili višji za 20,1 %.
- Odhodki so bili v prvih petih mesecih letos medletno nižji za -9,2 %, brez upoštevanja neposrednega učinka COVID ukrepov v višini 402 mio EUR pa bi bili za 14,4 % višji.
- Skupni obseg odhodkov državnega proračuna za COVID ukrepe od marca 2020 do konca maja letos znaša 5.194 mio EUR.
- Zmanjšanje primanjkljaja glede na enako obdobje lani je predvsem posledica nižjih odhodkov za COVID ukrepe in rasti prihodkov ob okrevanju gospodarske aktivnosti. V primeru, da do konca leta ne pride do občutnega poslabšanja gospodarskih razmer ocenjujemo, da bodo prihodki višji od projekcij v državnem proračunu. Posledično bi moral biti ob doseganju ciljne vrednosti odhodkov nižji tudi primanjkljaj. Po drugi strani so ključna kratkoročna negativna tveganja povišanje stroškov dela ob uresničitvi sindikalnih zahtev ter povrnitev finančne izgube prodajalcem naftnih derivatov oziroma morebitni dodatni ukrepi za omejevanje vpliva visokih cen na gospodinjstva in gospodarstvo.

¹ Fiskalni svet bo pregled realizacije državnega proračuna po metodologiji denarnega toka in COVID ukrepov še nadalje objavljala v redni mesečni publikaciji, ob pogoju, da bodo podatki tudi v bodoče razpoložljivi. Vsi komentarji se nanašajo na podatke, znane 2. 6. 2022. Poleg Ministrstva za finance se želimo za sodelovanje in posredovanje podatkov zahvaliti tudi FURS.

Državni proračun januar–maj 2022²

- Maja je imel državni proračun po začasnih podatkih presežek v višini 91 mio EUR, skupaj v prvih petih mesecih letos pa primanjkljaj -22 mio EUR. Brez neposrednega učinka COVID ukrepov je presežek državnega proračuna v prvih petih mesecih znašal 309 mio EUR.³
- Prihodki so bili v prvih petih mesecih letos za 17,3 % višji kot v enakem obdobju lani.⁴ Visoka rast je delno posledica učinka osnove, ko so bili v enakih mesecih lani zaradi omejitvenih ukrepov prihodki precej nizki, deloma visokega domačega povpraševanja oziroma hitrega okrevanja, pa tudi prejetega preostanka predplačil prve tranše sredstev NOO.⁵
- K medletni rasti prihodkov največ prispevajo prihodki od DDV (skoraj polovico). Ti so tudi za okoli 350 mio EUR višji kot v prvih petih mesecih 2019. Rast prihodkov od dohodnine se je ob izteku izplačil dodatkov, ki so bili na začetku lanskega leta precej visoki, znatno umirila. Kljub temu so ti prihodki za okoli 150 mio EUR višji kot v enakem obdobju predkriznega leta 2019. Prihodki od DDPO so bili v prvih petih mesecih letos medletno višji za 40,7 % zaradi izredno visokega majskega poročila kot posledica uspešnega poslovanja podjetij v lanskem letu. Zaradi ukrepa vlade je razmeroma nizka rast prihodkov od trošarin, saj so se te z začetkom

Tabela 1: Državni proračun

	januar-maj				junij-december							
	2021	2022	sprememba		2021	2022*	sprememba		2021	2022**	sprememba	
			2022 na 2021	v %			2022 na 2021	v %			2022 na 2021	v %
			v mio EUR	v %			v mio EUR	v %			v mio EUR	v %
Prihodki	4.517	5.300	783	17,3	6.657	6.168	-489	-7,3	11.174	11.469	295	2,6
DDV	1.538	1.893	355	23,1	2.693	2.306	-387	-14,4	4.231	4.199	-32	-0,8
Trošarine	535	538	3	0,6	936	925	-11	-1,1	1.470	1.463	-7	-0,5
Dohodnina	701	745	43	6,2	812	762	-50	-6,2	1.514	1.507	-7	-0,4
DDPO	532	749	216	40,7	583	305	-277	-47,6	1.115	1.054	-61	-5,4
EU sredstva	371	513	142	38,4	576	1.160	584	101,4	947	1.673	726	76,7
Nedavčni	409	297	-112	-27,3	409	205	-204	-49,9	818	502	-316	-38,6
Drugi prihodki	431	565	134	31,1	648	505	-143	-22,1	1.079	1.070	-9	-0,8
ODHODKI	5.860	5.322	-538	-9,2	8.394	8.618	225	2,7	14.254	13.940	-314	-2,2
Stroški dela skupaj	1.791	1.444	-347	-19,4	2.418	2.359	-59	-2,4	4.209	3.803	-405	-9,6
Transferi posam. in gospod.	1.248	802	-446	-35,8	1.284	876	-408	-31,8	2.532	1.678	-855	-33,8
Izdatki za blago in storitve	500	573	73	14,7	1.024	771	-252	-24,7	1.523	1.344	-179	-11,7
Investicije	259	334	75	29,1	979	1.957	977	99,8	1.238	2.291	1.053	85,0
Tekoči transferi v sklade soc. zav.	508	594	86	16,8	841	867	25	3,0	1.350	1.461	111	8,2
Subvencije	481	346	-135	-28,1	334	213	-121	-36,2	815	559	-256	-31,4
Obresti	425	346	-79	-18,6	302	338	36	11,8	727	683	-43	-6,0
Plačila sredstev v Proračun EU	285	303	18	6,2	344	277	-66	-19,3	629	580	-49	-7,7
Drugi odhodki	364	580	217	59,5	867	961	93	10,8	1.231	1.541	310	25,2
Saldo	-1.343	-22	1.322		-1.737	-2.450	-713		-3.080	-2.472	608	

Vir: MF, preračuni FS. Opomba: *implicitno gibanje, da so dosežene projekcije MF. ** Sprememba proračuna 2022 (okt. 21).

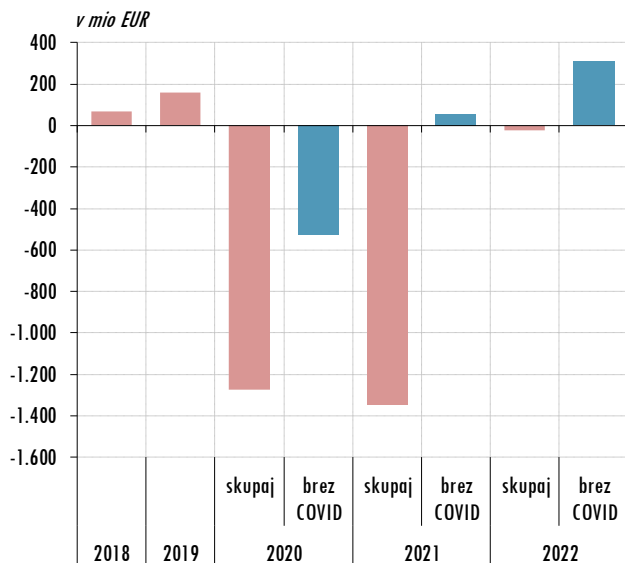
² Komentar realizacije državnega proračuna se nanaša na dnevne podatke, razpoložljive na <https://proracun.gov.si/#>.

³ Razlika med obsegom COVID ukrepov in njihovim vplivom na saldo državnega proračuna je posledica z EU sredstvi financiranih odhodkov za COVID ukrepe, ki jih pri oceni salda brez učinka COVID ukrepov odštejemo od objavljenih prihodkov od EU sredstev.

⁴ Brez upoštevanja neposrednega učinka COVID ukrepov so bili višji za 20,1 %. V enakem obdobju lani je bilo odobren večji obseg odlogov oziroma obročnih plačil davčnih obveznosti kot je bilo vračilo, v prvih petih mesecih letos pa na raven prihodkov vplivajo le vračila davčnih obveznosti.

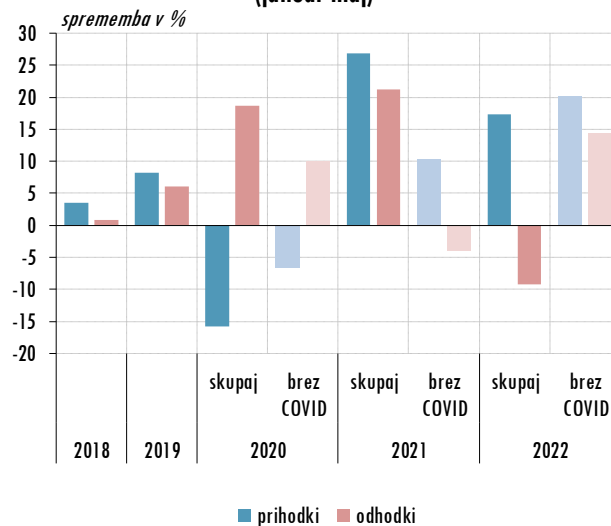
⁵ Januarja je bilo namreč prejetih še 118 mio EUR preostanka od skupaj 231 mio EUR prve tranše predplačil sredstev NOO.

Slika 1: Saldo državnega proračuna (januar-maj)



Vir: MF, preračuni FS.

Slika 2: Prihodki in odhodki državnega proračuna (januar-maj)



Vir: MF, preračuni FS.

Tabela 2: Učinek COVID ukrepov na realizacijo državnega proračuna

	januar-maj 2021		januar-maj 2022		brez COVID	
	v mio EUR		v mio EUR		medletna sprememba	
	COVID	brez COVID	COVID	brez COVID	v mio EUR	v %
Prihodki	163	4.354	71	5.229	875	20,1
DDV	-15	1.553	38	1.855	302	19,4
Trošarine	29	506	1	537	31	6,1
Dohodnina	-6	707	5	740	32	4,5
DDPO	149	384	3	746	362	94,4
EU sredstva ¹	32	339	14	499	160	47,2
Nedavčni	0	409	0	297	-112	-27,3
Drugi prihodki	-25	457	9	556	99	21,7
Odhodki	1.561	4.300	402	4.920	621	14,4
Stroški dela skupaj	416	1.374	21	1.422	48	3,5
Transferi posameznikom in gospodinjstvom	638	610	55	746	136	22,3
Izdatki za blago in storitve	114	386	130	444	58	15,0
Investicije	4	255	8	326	72	28,2
Tekoči transferi v sklade socialnega zavarovanja	1	508	68	526	18	3,6
Subvencije	289	192	17	328	136	71,0
Obresti	0	425	0	346	-79	-18,6
Plačila sredstev v Proračun EU	0	285	0	303	18	6,2
Drugi odhodki	99	265	102	479	214	80,7
Saldo	-1.398	55	-330	309	254	

Vir: MF, FURS, ocena in preračuni FS. Opomba: ¹Prihodke iz EU sredstev za financiranje COVID odhodkov pri vplivu na saldo nevtraliziramo, tako da jih privzamemo kot večje prihodke iz EU sredstev.

februarja znižale zaradi visokih cen energentov. V prihodnjih mesecih zaradi učinka osnove in povečanih tveganj za gospodarsko rast pričakujemo umirjanje stopenj rasti davčnih prihodkov. Ti bodo na ravni celega leta vseeno večji od pričakovanih ob sprejemanju državnega proračuna, če ne bo prišlo do izdatnega poslabšanja gospodarskih razmer.

- Odhodki so bili v prvih petih mesecih letos za -9,2 % nižji kot v enakem obdobju lani. To je bilo predvsem posledica neposrednega učinka COVID ukrepov. Ti so v prvih petih mesecih lani znašali 1.561 mio EUR, v enakem obdobju letos pa 402 mio EUR. Brez tega učinka so bili odhodki v prvih petih mesecih letos medletno višji za 14,4 %.
- Velik del skupne rasti brez učinka COVID ukrepov je posledica prenosa prejetih sredstev NOO v višini 118 mio EUR v proračunski sklad. Brez tega učinka bi bila skupna rast odhodkov v petih mesecih 12,0-odstotna.
- Med ostalimi ključnimi kategorijami odhodkov so k skupni rasti največ prispevali višje subvencije in transferji posameznikom in gospodinjstvom. Povečanje transferjev posameznikom in gospodinjstvom je posledica učinka osnove pri regresiranju šolskih prevozov in prehrane⁶ in redne marčevske uskladitve z inflacijo.⁷
- Rast stroškov dela (brez učinka COVID dodatkov) je v prvih petih mesecih letos znašala 3,5 %, a so tveganja za višjo rast na tem področju odhodkov najbolj izrazita.
- Odhodki za investicije so v prvih petih mesecih znašali 334 mio EUR, po proračunskih projekcijah pa naj bi bilo do konca leta realiziranih še 2,0 mrd EUR investicij, kar je okoli 700 mio EUR več kot v celotnem lanskem letu.

⁶ V prvih mesecih lani so bile šole še zaprte, zato ni bilo odhodkov za regresiranje prevozov in prehrane.

⁷ Marca se je večina socialnih transferjev uskladila z lansko inflacijo v višini 4,9 %, uskladile so se tudi meje dohodkov za ugotavljanje upravičenosti do njih.

Realizacija COVID ukrepov januar–maj 2022

- Odhodki državnega proračuna za COVID ukrepe so v prvih petih mesecih letos znašali 315 mio EUR, od začetka epidemije marca 2020 pa 5.194 mio EUR.
- Letos glavnino sredstev predstavljajo odhodki za obvladovanje epidemije, zlasti stroški testiranja in cepljenja. Za že tretji solidarnostni dodatek upokojemcem v času epidemije je bilo namenjenih 68 mio EUR, 47 mio EUR je znašalo povračilo izvajalcem zdravstvene dejavnosti za pokrivanje izpada prihodkov zaradi skrbi za COVID paciente, izplačila turističnih bonov pa 46 mio EUR.
- Po razpoložljivih podatkih FURS je bilo do konca maja dejansko vrnjenih oziroma so bile izdane odločbe za vračilo pomoči v skupni višini 134 mio EUR. Od 472 mio EUR odobrenih odlogov oziroma obročnih plačil davčnih obveznosti pa je bilo vrnjenih 364 mio EUR.

Tabela 3: Odhodki državnega proračuna za COVID ukrepe (v mio EUR)

	mar.-dec. 2020	jan.-dec. 2021	jan.-maj 2022	SKUPAJ
Odhodki državnega proračuna za COVID ukrepe - SKUPAJ	2.004	2.788	402	5.194
Ukrepi za ohranjanje delovnih mest	1.136	632	9	1.777
Nadomestilo za zaposlene na čakanju na delo	328	271	6	605
Plačilo socialnih prispevkov za zaposlene na čakanju	124	0	0	124
Delno subvencioniranje skrajšanega delovnega časa	36	39	0	75
Plačilo prispevkov za PIZ zaposlenim, ki so delali	435	1	0	436
Temeljni dohodek in soc. prispevki s.p. in ostali upravičenci	196	238	0	433
Bolniška nadomestila za zaposlene krije v celoti ZZS	19	4	3	25
Krizni dodatek	0	56	0	56
Subvencioniranje minimalne plače	0	24	0	24
Ukrepi za tekoče delovanje javnih storitev	515	1.274	269	2.058
Dodatki zaposlenim	204	823	13	1.040
Obvladovanje epidemije (zaščitna oprema ipd.)	132	384	204	720
Ukrepi na področju vzgoje, izobraževanja, športa in kulture	29	30	2	61
Povračilo izpada opravljanja zdravstvene dej. vklj. s koncesionarji	105	9	47	162
Zagotavljanje sredstev ZZS	45	26	3	74
Ukrepi za ohranjanje potrošnje in socialnega položaja	291	287	118	697
Izplačila turističnih bonov	128	228	46	402
Solidarnostni dodatki različnim skupinam	163	59	72	295
Ukrepi za ohranjanje likvidnosti	0	308	0	308
Povračilo fiksnih stroškov	0	308	0	308
Ostali odhodki	61	288	5	355

Vir: MF, FURS, preračuni FS.